

Zagrebska kmetijska družba poslala, kateriga pa zvezni predivci niso kaj poterdili. Čez českiga kolovrata ga ni, in Unglertovi česki kolovrati so nar veči hvale vredni; le škoda de niso bolj po ceni.

Sklep tega, kar je Dr. Bleiweis od opravil odborstva bral, je bilo povabilo Njih cesarske Svitlosti, avstrijanskoga Nadvojvoda Ioana, de bi veliko udov krajnske kmetijske družbe prihodnjo jesen k velikmu zboru nemških kmetovavcov prišlo, in de bi se tudi posebne kmetijske skušnje krajnskih kmetovavcov tamkaj razglasile.

(Dalje sledi.)

Vraža — huda reč.

Bliz Ljubljane prebiva neka žena, ki zna s peskam svetih Ušarij oči ozdravljati.

Poprejšnji teden je tukaj eni ženi smet v oči persla; berž pride svetvavka s peskam svetih Ušarij, in ko ga v osmeteno okó déne, ji je ta (kdo bi bil to mislil?!) še veliko hujši storil, kakor poprej smet. Verh skleče bolečine, ktera ji noč in dan ni dala počitka, ji je še to velike težave delalo, de ga po perzadevanji in terpljenji eniga tedna ni mogla iz očesa spraviti. Ko ji hude bolečine že ni bilo več prestati, gre k lekarju pomoci iskat; v bolnišnici so jo trije deržali, kadar ji je lekár z jeklénjo jévico po očesu brodil, pa vse strašne bolečine so bile zastonj: péska ji ni mogel iz otekliga in kervaviga očesa spraviti; takó hudo je v njem zasajen. Precej po tem jo pride nadlégovat ozdravljavka, ter ji pravi, de hoče pések nazaj imeti, de bi še kteři drugi prijateli z njim postréglia. O, pač bi ti ga rada nazaj dala, pravi réva v svojih bolečinah, ko bi se le dal iz očesa spraviti!

Zdaj ta réva še le vé, kaj stori pések svetih Ušarij, in de njena svetvavka zna le ozdravljati, pa ne ozdraviti. De bi pač ljudjé skorej več pameti imeli!

Drobtince za novo leto 1846.

V 2. listu Novic oznanjene in željno pričakovane „Drobtince“, nabrane po visoko častitljivemu gospodu Slomšku so pred nekimi dnevi na svitlo prišle.

S serčnim veseljem pozdravimo to knjigo — naših Novic Ijubo sestrice — ktera bo, kakor te, skrbela za časno in večno osrečenje svojih bravev. Veliko lepih in koristnih podukov, pa tudi povest in pesmic za kratek čas je tu nabranih, ki so v naslednjih razdelkih zverstene: 1) Stare resnice v novi obliki (v 10 sostavkih); 2) Prigodbe vesele in žalostne (v 10 sostavkih); 3) Razgled za stare in mlade (v 10 sostavkih); 4) Prilike in basni (v 10 sostavkih); 5) Ogledalo za šolo (v 10 sostavkih); 6) Slovenska gerlica, ktera obseže 10 pesmic ljubeznjive matere, 20 pesem za dobro voljo in kratek čas, 10 pa za pobožnost. Nekoliko sostavkov je v starim, veči del pa je v novim pravopisu pisan. Kér je novi pravopis zdej že povsod dobro znan, bi pač prav bilo, ko bi drugo leto vsi sostavki le v edinim novim pravopisu pisani bili, kér — kakor je tudi pri Novicah poprej bilo — mešanca bravce moti. Kteriga ni sram pritožiti se, de si ne more treh čerk v glavo vtisniti, ta nima veliko veselja do branja in gotovo tudi stariga pisanja le malo bere.

Serčnemu priporočenju teh bukev vsim duhovnim gospodam, učiteljem in učencam, staršem in otrokom perstavimo še milo povabljenje gosp. Slomška na vse slovenske pisatelje, ktero je „Drobtincam“ perdjano in se takole glasí:

„Prijatli in pomočniki naj bojo lepo prošeni, kolikor

jim je drago in mogoče, dobrih drobtinc — in naj bi lepi kosčiki bili, še bolje — za našo slovensko krušenco nabrati in v Celje gospodu vodju nemških šol poslati, saj do binkošt, za prihodnje leto. Za vsako drobtinco bomo „Bog plati“ rekli, ako nam plačati ne bo mogoče“.

Dr. Bleiweis.

Dopis iz Celja.

Kjer so pred enim letam še zeleni travniki in eveci verti bili, zdej kolodvor (Bahnhof) stojí, veličansko kot kakiga kneza poslopje, gré železnica (železna cesta), in hrumejo železni sloni, hlapóni (Lokomotiven) imenovani.

Že več dni poskušajo te železne konje, kakor jih kmetje okoli Celja imenujejo. Perpravljeni so že trije hlapóni, kteri imajo imena: Ocean, Grossglockner in Idria. 27. dan pretečeniga mesca je vikši ogleda c. k. železnice Dr. Ghega pervo poskušnjo s hlaponom storil in se od Marburga v Celje nazaj v dveh urah in 45 minutah perpeljal. Ko vihár dirjajo hlapóni do Marburga in nazaj; v Gradec nas bodo perhodnji mesec vozili. —

Kaj drugiga; imamo že lepo spomlad, ali bolj po pravim govoriti, vroče poletje. Žito visoko, hoste zelené, sadne drevesa in vinske gorice v cvetji rodovitno letino nam obétajo.

J. Š.

Zahvala.

V imenu vših učencov latinskih šol v Novim mestu se ponizno in serčno zahvalim rodoljubimu dobrotniku, ki nas je pervi dan velika travna z Novicami celiga četrtiga tečaja brez vsiga plačila razveselil. Ko sim v šoli pervikrat za uk paznim učencam namen in korist Novic pokazal, in jim slovečo pesem: „Blagor Ferdinandu milim“ prebral, so vsi hrepneli jih tudi sami brati. Upam, de bodo Novice, kakor povsod, tudi per naših mladenčih latinskih šol, umnih za druge jezike, svoj lepi namen dosegle; njih daritev pa je nepozabljiv spomin hvaležnosti proti dobrotniku v serca vših učencov in učenika globoko vtipnila. —

P. M. P.

Novomesto 4. dan velika travna 1846.

Urno, kaj je noviga?

(Sveti Oče Papež v Rimu) so Velki četertek po kersanskokatolski šegi dvanajstim možem z lastnimi rokami nogé umivali, od kterih sta bila 2 Čeha iz Litomérské škofije, 1 Francoz, 1 Švajcar, 1 Indian, 1 Etijopeec, 1 Kitajec (Kinez), 1 Azjatec, 1 Afrikan, 1 Amerikan, 1 Maronitan in 1 Vlah (Wallache).

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

25.

Današnjemu listu je perdjana 9. doklada — in pa četerti del bukvic pod nadpisom „Milo-serčnost do žival“.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	9. Velkitravna.	4. Velkitravna.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	55	2	5
1 » » banáške...	2	6	2	12
1 » Turšice.....	1	6	1	18
1 » Soršice.....	—	—	1	33
1 » Rèži	1	30	1	38
1 » Ječmena	1	10	1	20
1 » Prosa	1	10	1	15
1 » Ajde	1	2	1	3
1 » Ovsá	—	51	—	54

DOKLADA 9,

h 19. listu krajnskih kmetijskih in rokodélskih Novic. 1846.

Kdor želi, kako oznanilo v *Doklado* natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 3 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 4 kr. in trikrat pa 5 kr.

(23.)

(1)

Samovoljna prodaja vina.

100 estrajskih vedrov stariga dobriga vina od 1841. 1843. in 1844. leta iz imenitnih Semških nogradov je v Mostah poleg Fužin pod Ljubljano na prodaj v sodih, ki po 10 in 12 vedrov derže in ki so z železnimi obroči okovani. Imenovan vino se pa tudi brez sodov prodaja.

Kdor od tega še kaj več zvedeti želi, naj se zato v predmestji sv. Petra Nr. 81 v Ljubljani oglasi.

(25.)

(1)

Kolovrati na prodaj.

Navadni česki kolovrati, od c. k. kmetijske družbe zavoljo velike koristnosti priporočevani, nar boljši robe se dobijo pri meni z vso pripravo vred po 4 goldinarje, Kdor pa želi Česke, Vestfalske, Amberske in Monakovske kolovrate z enim ali dvema vretencama imeti, mu bom tudi že njimi postregel po razni ceni lesá in izdelka od 3 do 80 goldinarjev. Vestfalski kolovrati so tisti, kakoršne jih imajo v imenitni Aderbaški predivnici na Češkim.

Pri meni zamore tudi vsak, ki česki kolovrat kupi, brez vsiga placila poduk českiga predenja dobiti.

Šimon Unglert,

umetni strugárski mojster,

v svoji hiši v kapucinarskim predmestji Nr. 41, ali pa v štacuni tikama čevljarskiga (šuštarskiga) mosta v Ljubljani.

(21.)

(2)

Oznanilo.

Prav na novo napravljena štacuna v gosp. F. Šantelnovi hiši na velikem tergu Nr. 238 priporoči svoje mnogoverstne sukna, platna in napolplatna, pavolnato, šidano in mnogo drugo blagó za možke in ženske na drobno in na debelo po nizki ceni; in sicer: kadrington, toskin, kazimir, satinklot, kanafas, tamis, orlean, razne katone od 6 do 26 kr., tibet, perkal, merinos mnogoverstnih farb, rudeč, plav, čern in rumen mansester, sukanec (cvirn), nogovice, židane trakove, gumbe, pikét, in veliko zbero židanih, volnatih, platnenih in pavolnatih robcov i. t. d.

S tem oznanilam so tedaj povabljeni kramarji in drugi kupci v imenovanu štacuno, kjer ne bodo kar koščika stariga ali preležaniga blagá dobili, ampak le dobro robo.

V Ljubljani 25. Malitrvna 1846.

(22.)

(2)

Oznanilo

novih bukev po imeni „Drobtince“ za novo leto 1846. Na svetlo dal Anton Slomšek. V Gradi 1846. Na prodaj jih ima v Ljubljani Leopold Kremžer, v Marburgi Anton Ferlinc, v Gradi Jošef Mayr, v Celi se dobijo v nemških šolah.

V tih bukah se najdejo pridige prav po domače rečene, pripovesti žalostne ino veselle, basni, popis imenitnih zival ino dreves, popisovanje domačih dežel, nauki za šolo ino domačo rejo otrók, čedne pesme za pobožnost ino za kratek čas, pa tudi za dobro voljo. Vsakimu kako drobtinco ponudijo, ino vsim streči želijo, akoravno vsakemu po volji vstreči ne premorejo. Cena je 40 kr. srebra.

(16.) (3) Nove slovenske bukve.

V saloshbi Janesa Gontinita, bukvarja v Ljubljani na velikem tergu Št. 237, so naslednje bukve na svitlo prishle:

Jesuf moje shelje.

Katolske molitne bukve s nauki in napeljevanjem k pobóshnimu shivljenju. Poleg nemškiga od zhaftljiviga gospoda Alojsja Schlära, dohtarja f. pisma. V Ljubljani 1846.

Ref je, de je veliko mnogoterih molitnih bukev natisnjene in med slovenskim ljudstvam rasširjenih, med kterimi se prav lépe in koristne najdejo. Gotovo je pa tudi, de je filno malo tazih, v katerih bi se sraven nar lepfih molitv sa všakoperloshnošť in okóljshino tudi koristni poduki in premišljevanje dobole. Odvezh bi bilo, imenovane bukve she dalje hvaliti, is kasala však lahko njih zeno prevdari.

Kasalo pohvaljenih molitnih bukev je:

Od molitve — od jutrajne molitve — *jutrajna molitev*; — *vera, upanje in ljubésin*; — k angeljskemu zhešhenju; — od premišljevanja, — sgled premišljevanja zhes smertni gréh, — od duhovniga branja, povsdigovanje serza po dnevi: *djanje shlosti, obudenje dobriga namena, spominj na Boshjo pravizhnošť, djanje vere, upanja in ljubesni, v terpljenji, kadar ura bije*; — Molitev pri jédi; — od vezherne molitve, molitev; — od poslušanja pridige, molitev pred pridigo, po pridigi; — od svete mashe, molitev pri f. mashi s premišljevanjem Kristusoviga terpljenja; — od svetiga sakramento pokóre; sprashevanje vestí, 1. zhes defét sapoved Boshjih, 2. zhes pet zerkvenih sapoved, 3. zhes rasne grehe. — *Molitve per spovedi*: proshnja sa rasvetljenje, obudenje grévenge, terden sklep in darovanje, molitev pred spovedjo, poboshne namishljevanja pred spovedjo, molitev po spovedi; — od odpustka, molitev sa odpustke; — od svetiga obhajila, obhajilne molitve: pred svetim obhajilam, po svetim obhajilu; — od presvete Trojize, molitev k presveti Trojizi; — od angeljskiga roshenkranza, molitev pred in po roshenkranzu; — ponovljenje kerstne obljube; — od presvetiga reshnjiga Telefa, molitev; — molitev k Boshjimu serzu Jesušovimu, — Kristusovo terpljenje; f. krishev pot, sklep f. krisheviga póta; — molitev v spominj Kristusove smertne britkosti o zheterkih,

— v spominj Kristusove smerti o petkih. — **Gospodovi prasniki in sveti zhafi:** Advent, kvaterni dnevi, Boshizh, poslednji dan leta, novoletnji dan in Kristusoviga obresovanja prasnik, rasglasenje Gospodovo ali prasnik svetih 3 kraljev, prasnik prefvestiga imena Jesušoviga (pri vsakim prasniku molitev), s. poštni zhaf, molitev na pepelnizo, v veliki zhetertek, v veliki petek, pred Boshjem grobam; — velikonozhni prasnik, krishev teden, Kristusov vnebohod, binkushtni prasnik, prasnik prefveste Trojize, prefvestiga reshnjiga Telefa, zerkveno shegnanje (vsak prasnik s molitevjo). Zhaftenje prefveste Devize in matere Boshje Marije: Molitev v zhaf ziftiga spozhetja, v zhaf sedem shalost Marije, sladkiga serza Marije, sa varstvo Marije; — Marijin roshenkranz, Molitev v prasnikih Marije; — zhaftenje svetih angeljev: molitev k svetimu angelju varhu, k svetimu arhangelu Mihaelu; — zhaftenje svetnikov: Molitev v zhaf s. Joshefa, v dan s. Marka, molitev v zhaf s. Janesa Nep., s. Alojsja Gonzaga, s. Janesa Keršnika, ss. aposteljnov Petra in Pavla, s. Ane, s. Leopolda, s. Štefana, svojiga svetiga patrona, v prasnik vših svetnikov. — Molitre sa rasne osebe in potrebe: Sa svetozerkev, sa svetiga ozheta papesha, sa shkosa, sa duhne pastirje in vše duhovne, sa spovednika, sa zesarja, sa vše deshelske gospoške, molitev otrokov sa starshe, — starshev sa otroke, sa sakonske, sa shlahtnike, sa prijatle in dobrotnike, sa sovrashnike, sa spreobrnjenje nevérnih in greshnikov, sa bolnike, sa umirajozhe, per voljivtvi stanu, ob zhafu shalosti, popotni shegen; — molitve sa bolnike in umerajozhe, sa frezhno smert, duhovni testament, poslednji sdihljeji umirajozhiga, po smerti, molitev; — molitve sa mertve, — sa mertve verne kristijane, sa rajnke starshe, sa rajnke shlahtnike in dobrotnike. — Litanije od prefvestiga imena Jesušoviga, — od terpljenja in smerti Jesusa Kristusa, — Lavretanske litanije, od vših svetnikov (slednje s molitvami), — **Pesmi:** Per sveti maschi (dvé), pred pridigo, osnanenje Marije Devize, adventna, sveti vezher, terpljenje Jesušovo, shalofntna mati Boshja, velikonozhna, krishev teden, Binkushti, s. reshnje Telo, pred s. reshnjim Telešam, s. serze Jesušovo, sahvalna, spokorna, vera, upanje, ljubesin, poslednji dan. **Pristavik:** Prava vera, apostolska vera, Gospodova molitev, angeljsko zhenjenje, defet sapoved Boshjih, poštna sapoved, duhovne oroshja; — prav dober in lahek pomozhek se poboljšati, poslednje rezhi.

Zena teh bukev, ktere so s lepo v jeklo vresano podobo lepshane in 306 strani debéle, je sasnesane 30 kr., v papirji vesane 40 kr., v usnji 50 kr., v usnji in s slatim obreskam 1 gold. 20 kr. Na 13 enpót kupljenih se ene dodajo.

Natisnjene so na prav lepim belim papirji in s lepimi zherkami pri gosp. Joshefu Blasniku na Bregu. —

Shivljenje svetiga mladenzha Alojsja Gonzaga. Spisal v nemškim zhaftljivi gospod fajmoshter Franz A. Šmid. S eno podobshino. V Ljubljani 1846.

Ni jih lepshih in bolj pripravnih bukviz, v mladenzhih ljubesin do Bogá in do blishnjiga vshgati, kakor je to popisovanje shivljenje svetiga mladenzha Alojsja. Posebno sa med pridne sholarje na desheli rasdeliti se dobro podajo. Sapopadejo te bukvize Alojsjevo shivljenje v sedmih rasstavkih, namrež: Uvod; I. Alojsi she v otrozhji starosti k poboshnosti nagnjen. — Neprevidnost ga v veliko

nevarnost sapelje. — Hudobna drushina ga k nespodobnemu govorjenju sapelje. II. V sedmim letu Alojsi sopet lepo sadershanje in poboshnost kashe. V osmim letu ga Bog nar bolj veseli. — Njegova nedolshnost in framoshljivošt. III. Alojsi pervo spoved opravi in se ojstro pokori. — Alojsi vedno nad svojim sadershanjem zhuje. — Alojsi sboli. Njegova telénsna mozh omaguje, duhna vezhi prihaja. IV. Alojsja velika poboshnost, goreznošt sa molitev in strah Boshji. Alojsi se s Baromejem Milanškim shkofam snide, pervo obhajilo. — Alojsi pride v smertno nevarnost. Njegova ljubesin do samote. V. Alojsjevi post; pritergovanje, pokorjenje in druge shivljenja pravila. — Alojsi v Hishpanijo popotje; tam je plemenizh. Alojsjevi terden sklep v red Jesušov stopiti. VI. Alojsi sgled poterpeshljivošt in proste pokorshine pri napotjih v duhovni stan stopiti. Alojsi se gospodarstva odpové, pri svojih poslovih in gré v Rim v red Jesušove drushbe. Alojsi na skufhnji v Rimu. VII. Smert Alojsjeviga ozheta. — Alojsi gré v Napolu. — Nasaj v Rim pride, njegove zhednesti, posebno ljubesin do blishnjiga. — Njegova poslednja ljubesin in poslovenje od svoje matere. Njegova smert in posvezhenje po papeshu Benediktu XIII.

Veljajo vesane v lepim savitku 12 kr.; na 12 bukviz so ene sa privershek.

Hvala boshja, ali navod, kakó naj mlad kristjan Bogá vsak dan zhafti in hvali. Molitne bukvize sa mladošt. Drugi natis. V Ljubljani 1845.

De so té bukvize sa keršansko mladošt ravno pravshne, prizha tá drugi natis, kteri je po pervim, pred kakor v letu sledil. Lepshane fo s 29 lepimi podobami; ktere so she, kakor tudi tisk, veliko lepshi, kakor v pervim natisu.

Sapopadek téh bukviz je:

Jutrajne molitve; — druge všakdanje molitve; — molitve pri s. maschi, — tri boshje zhednosti, — pri s. reshnjim Telésu; — spovedne molitve; — molitve pri svetim obhajilu; — mnoge molitve.

Lepo so natisnjene pri gosp. Joshefu Blasniku.

— Veljajo lepo v papirji vesane 12 in 15 kr. 12 bukviz vkup veljá 2 gold. in 2 gold. in 24 kr., in ene se dobijo sa namezhek.

Dalje so v' J. Giontiniori saloshbi sledzhe slovenske bukve na prodaj:

Napeljevanje vesolno ali veliko spoved opravljeni. V Ljubljani 1844. 12 kr.

Mesingasti krish in popisovanje Palestine. V Gorizi. 8 kr.

Sveta Filumena, deviza in muzheniza, s molitvami k tej svetnizi. V Ljubljani 1845. 12 kr.

Bukvize polne molitev in lepih naukov.

V Ljubljani 1845. 12 kr.

Erasem is Jame. Povest is petnajstiga stoletja. Spisal F. Malavashizh. S eno podobshino. V Ljubljani 1845. 12 kr.

Molitev sa ohranjenje nedolshnosti pred podobo prefveste devize Marije in dvé besedi fvariyožhe ljubesni is Jesušovih uſt keršanski mladošt. V Ljubljani 1846. 3 kr. Dvanajst skup se jih dobi sa 30 kr.

Gori imenovane bukve so po ravno tisti zeni na prodaj pri Geigerji v Zelji, Lejerjerji v Marburgu, Weizingerji v Radgoni, Siroli v Gradzu, Liegelji v Zelovzi in Boernerji v Tersti.